

A Hell Diákszínpadról

A Hell Diákszínpad tevékenységének alábbi bemutatása Dr. Söröss Gábor és Varga Péter volt Hell-es tanárok tollából származik, akik egymást követően vezették a Diákszínpadot és vitték kiemelkedő sikerekre a társulat szereplését.

Dr. Söröss Gábornak a 40 éves jubileumi évkönyvben megjelent és onnan szó szerint átvett írása a következő:

1979-ben kaptam feladatul a diákszínjátszás támogatását. Irodalmi színpad néven működött. Okkal, hiszen az iskolai ünnepekre és nagy költőink jelentősebb évfordulóira készültünk fel szerkesztett műsorokkal, s a színjátszás pár évre rá indult be.

A legjelentősebb műsorok:

- március 16 – szerkesztett műsorok
- költészet napi megemlékezések – szerkesztett műsorok
- a Hell-es Atom, avagy Tóth Sanyi megmenti a világbékét – a társulatunk által írt vígjáték
- Moliere: Szerelem, mint orvos – egyfelvonásos vígjáték
- Megbékült ellenségek – ófrancia vásári komédia
- karácsonyi műsor Istenről és az emberről – szerkesztett műsor
- „Világosítsd föld gyermekeid” – szerkesztett műsor a mai Erdélyről

Rövid magyarázat a fentiekhez:

Néhány éve elhatároztuk és bejelentettük az iskola vezetőségének, hogy idővel és energiával nem bírjuk a kettős feladatot, s csak a diákszínjátszással kívánunk foglalkozni. Mivel azonban iskolánkban azóta sincs irodalmi színpad, mégis ránk maradt e két, önmagában is nagy feladat.

Megpróbáltunk mindkét területen színvonalasan dolgozni. Minden évben elvállaltuk március 15. méltó megünneplését. A verses-prózai összeállításokat énekkel, tánccal gazdagítottuk. Mind a diák, mind a felnőtt hallgatóságot szemmel láthatóan lebilincseltek ezek a műsorok. Sok városban, sok iskolában, zárt és szabad téren léptünk fel ezen hazafias hangvétellű műsorokkal, s a siker mindig nagy volt.

Az erdélyi étellel kapcsolatos irodalmi összeállításunk sok előadást ért meg. A gyönyörű műsor gyönyörű tolmácsolása minden alkalommal mélyen megrendítette a hallgatóságot, sikert hozott a kis társulatnak.

A verses-zenés karácsonyi műsorok hatásosan tudták éreztetni az ünnep hangulatát, gondolatait és érzéseit.

A vígjátékok üdeségükkel, természetes varázsukkal magukkal ragadták tehetséges előadóikat, s ennek folyományaként a mindenkori közönséget is.

Az eddigi három „nagy generáció” tagjai közül a legjobbakat név szerint is megemlíteném: Viczena Pál, Bognár Árpád, Kovács György,

A Hell Diákszínpadról

Varga Miklós, Paulusz József a régebbiek közül, a mostaniak: Csizmár Balázs és Csizmár István, Fandl Ferenc.

A társulat hivatalos sikerei:

- egy bronz-, 2 ezüst és két aranyérem a Megyei Diákművészeti seregszemlén,
- részvétel három Országos Diáknapokon,
- legjobb tudomásom szerint a Hell az ország egyetlen olyan iskolája, amelynek csapata városa képviselőjében részt vehetett az összes eddigi Ősi Diákvárosok Találkozóján. (Debrecen, Sopron, Kecskemét, Pápa)

Az igazi siker: a feszülten figyelő, majd sokszor felállva vastappsal ünneplő közönség.

A Diákszínpad 1989/90 tanévi fellépései:

- Pannonhalma
- Soproni Erdészeti Egyetem
- Balatonalmádi Kéttannyelvű Gimnázium
- Nyergesújfalú, Irinyi Gimnázium
- Esztergom, Dobó Gimnázium
- Hell: Hell Napok, Március 15., 40 éves évforduló

A diákszínjátszás és az irodalmi műsorok eszköz három cél eléréséhez:

1.) Bizonyára nemcsak mi, a fiatalokkal naponta foglalkozó pedagógusok látjuk, de számunkra legelszomorítóbb, hogy az elmúlt évtizedek hazánk ifjúságában (is) elhalványítottak sok nélkülözhetetlen emberi érzést és gondolatot; a tanulás és a tudás vágyát, a kulturálódást, művelődés igényét, a haszaszeretet érzését, a mások iránt érzett felelősséget, egyszóval: a tartalmas élet igényét.

Tevékenységünk egyik célja az, hogy a fenti emberi értékekből annyit hozzunk felszínre magunkban és a nézőkben, amennyit csak tudunk. Tapasztalataink bizonyítják, hogy „csak” a tudat sivárosodott el, az ösztönök működnek – szikránk lángra lobbantja őket.

Kiknek játszunk? Mindenkinek! Elsősorban saját iskolánk tanulóinak és dolgozóinak, Esztergom és a környék legtöbb középiskolájának; továbbá intézményeknek, vállalatoknak, nyugdíjas találkozóknak, budapesti intézetekben mozgássérült és szellemi fejlődésükben visszamaradt fiataloknak, a nyári diák építőtáborok résztvevőinek... Megyünk mindenhová ahova hívnak.

2.) A második cél a diákszínpad tagjainak emberi nemesedése

3.) A harmadik oldal: aki a Hell Diákszínpad iskoláját kijárja, teljesebb, emberibb életet igényel. Szíves-örömet vállalnak minden olyan feladatot, amire mást kötéllal kellene fogni, pl.:

- felkészülés és részvétel különböző kulturális versenyeken, rendezvényeken,
- rászoruló nyugdíjas pedagógusok istápolása,

- az esztergomi középiskolák diákmozgalmainak felrázása, összefogása,
- karácsonyi ajándékgyűjtés megszervezése (erdélyi menekült gyerekeknek),
- természetvédő nyári táborozás, fellépéssel összekötve a Szelidi Tájvédelmi Körzetben,
- a Hell Magyar-Finn Diák Baráti Kör létrehozása...

Varga Péter így folytatja a Diákszínpad krónikáját:

Iskolánkban a diákszínjátszásnak komoly hagyományai voltak az elmúlt két évtizedben. Ez köszönhető a helyi adottságoknak, a diákság körében olyannyira föllelhető „homo ludens” játékos kedvének és nem utolsósorban Dr. Söröss Gábor kollégámnak, aki 1979-től irányította a kezdetben irodalmi színpadnak induló, későbbben amatőr társulattá fejlődött közösséget.

Működésük színvonalát jól tükrözték a nívósan szerkesztett ünnepi műsorok, amelyek hol bátor hangvételükkel, a tehetséges színészek felkutatásával és a sikeres darabválasztással vívták ki méltán az elismerést, hol egyszerűen a játék kedvéért játszottak, mert szerettek játszani, együtt lenni, tanítani az újakat és tanulni a régiektől. A kezdeti irodalmi színpadból azután rövidesen országosan ismert társulat lett, amelynek Söröss Gábor tanár úr távozása után 1990-ben vettem át a működtetését.

Első produkciónk Molére-től Az úrhatnám polgár inkább az ismerkedés szárnypróbálgató munkája volt. A „régiek” kezdetben „kóstolgattak”, az „újak” lassan fölszivárogtak a világot jelentő deszkára, azután jól, sőt egyre jobban éreztük magunkat.

Komolyabb sikert az 1991/92-es tanév hozott. Nagy fába vágtuk a fejszénket, amikor színpadra vittük G.B. Shaw Szent Johannáját, vendéglőadásra hívtak Nyersgesújfaluba valamint Esztergomban, a Csonkahídon is játszhattunk. A darabot beneveztük az Esztergomban évről-évre meghirdetésre kerülő városi diákszínjátszó fesztiválra is, ahol részint arany éremmel jutalmazták a produkciót, részint különdíjakat is kaptunk. Sággy Tamás, Fandl Ferenc és Vénusz Csaba a szerepformálás nagydíjával gazdagították alakuló dicsőségfalunkat.

1992-től társulatunk tagja lett a Szakmunkástanulókért Kulturális Egyesületnek. A SZAKE évente megrendezi az Országos Diákszínjátszó Fesztivált szakközépiskolák és gimnáziumok számára.

Az első országos megméretetésre az 1992/93-as tanévben Sik Sándor: István király című drámájával készültünk. Ekkorra már a régiek „kikaptak” az iskolából és „kiöregedtek” a megengedett korhatárból is. A szereposztást majd egészében az időközben nevelődött új generáció alkotta. István király szerepében Hámos László, Vazul herceget Vénusz Csaba játszotta. És mellettük Kuhn Tamás, Szentessy Attila, Borlai Gergő, Madarász Zoltán, Pónya Zsuzsa, Rotzik Hajnalka, Brandt Gábor, Tauber György és nem utolsósorban Vass Szilveszter.

Ősbemutatónk ismét a Hell-napon volt, amelyre meghívtuk a darab filmváltozatának István királyát, Gálffi Lászlót is, mint díszvendéget. Azután bemutató bemutató hátán. SZAKE Budapest, országos bronz minősítés, Esztergom, városi bemutató, arany minősítés, ahol Hámos László, Vénusz Csaba és Szentessy Attila elnyerték még a szerepformálás nagydíját. De játszottuk a darabot Tát-kertvárosban is, az pedig külön megtiszteltetésként érte társulatunkat, hogy mi nyithattuk meg 1993-ban Esztergomban a Várszínházi Nyári Játékokat.

Az 1993/94-es esztendőben a darab kiválasztása ismét sikeresnek bizonyult. Albee: Mese az állatkertről című, két szereplőre írt groteszk munkája nem várt sikereket hozott. Peter szerepében Szentessy Attila, Yerry szerepében pedig Hámos László professzionista figurákat formált a színpadon. A produkciót az iskolai bemutaton kívül bemutattuk az akkor Gyomaendrődön szervezett fesztiválon, ahol arany minősítést kaptunk, továbbá Esztergomban a Művelődési Házban, Esztergomban a Várszínház évadnyitó produkciójaként, valamint Zalaegerszegen, ahol erre a munkára kaptam amatőr rendezői oklevelet.

Az előadást az Esztergom városi zsűri szintén aranyéremmel jutalmazta, a két szereplő a szerepformálás nagydíját, jómagam pedig rendezői nagydíjat kaptam.

Az 1994-95-ös tanévben József Attila: Curriculum vitae című önéletrajzi írását alkalmaztuk színpadra, végigkövetve a költő életútját, verses betétekkel tarkítva az előadást.

Az előző év sikerei alapján e tanévben elnyertük az Országos Diákszínjátós Fesztivál rendezési jogát Esztergom-Kertvárosban, a Hell-ben. Az évadot országos és városi arany minősítéssel zártuk, Kuhn Tamás a szerepformálás nagydíját, én rendezői nagydíjat kaptam.

1995-96 Mrozek: Strep-tease – szintén egy kétszereplős groteszk. Az állatkerti történethez hasonlóan az egyébként is közkedvelt és mindig sikerrel játszott zseniális szerző nagyszerű munkája meghozta a kívánt eredményt. A produkciót az országos zsűri aranyéremmel, a két főszereplő (Hámos László és Borlai Gergő) alakítását a szerepformálás nagydíjával, a színpadra alkalmazást rendezői nagydíjjal jutalmazta. A darab video felvételét bemutatta az Esztergomi Körzeti Televízió is, valamint ismét mi nyithattuk a Várszínházi Nyári Játékokat.

Az említett nagyobb színpadi bemutakozásokon túl általában társulatunk tagjaiból verbuválódtak az iskolai ünnepségek szereplői és a városi rendezvények közreműködői is. Esztendők alatt megismertek, elismertek és hívtak bennünket sokfelé.

Hasonlóan igyekeztünk megfelelni a megyei és országos versmondó versenyeken is.

Csupán felsorolás szintjén:

1992. december 7. Tatabánya

József Attila Szavalóverseny megyei döntője:

Hámos László (szakközépiskolai kategória) I. hely

1994. január 3. Tatabánya

Arany János Balladamondó Verseny megyei döntője:

Hámos László (szakközépiskolai kategória) I. hely

1996. május 4. Keszthely, Helikoni ünnepség:

Hámos László (vers-próza kategória) arany fokozat

Az idő múlásával egyre inkább hiszem és vallom, hogy a diákszínjátszásnak épp úgy, mint a kimondott szónak, teremtő ereje van. Ízlést és közösséget formál, általa emlékek raktározódnak el, hogy valahány találkozásra kerüljön sor akár hosszú esztendőök távlatában is, egy kicsit másképp üdvözöljük egymást, egy kicsit összehunyorítunk valahogy úgy, mint akik titok hordozói.

Sokan hordozzák már, „Helles” diákok ezt a titkot és ami talán még nagyobb öröm, sokan adják tovább. Ságghy Tamás és Fandl Ferenc a zalaegerszegi színház stúdióját végezték el, immár színészek, Szentessy Attila Goór-Nagy Mária Tanodájának végzett művésze, Hámos László pedig művelődésszervezőként most fog államvizsgázni a Vitéz János Rk. Tanítóképző Főiskolán. Csak sikert, kitartást, örömet és az örömszerzés nagyszerű érzését tudom kívánni mindnyájuknak!

Dr. Söröss Gábor és Varga Péter